

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2172

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het aangekondigde Britse verbod op plastic rietjes, roerstaafjes en wattenstaafjes* (ingezonden 23 april 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Veldhoven-Van der Meer** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 23 mei 2018)

Vraag 1

Kent u het bericht «UK to ban sale of plastic straws and drinks stirrers that blight the country's seas and rivers, ministers say»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat plastic rietjes een van de meest gebruikte producten zijn (in Groot-Brittannië jaarlijks zo'n 8,5 miljard stuks, in de VS dagelijks 0,5 miljard² ³, terwijl ze voor de meeste mensen onnodig zijn?

Antwoord 2

Ik maak mij zorgen over het aantal plastic wegwerpproducten dat in het zwerfafval terecht komt. Daarom juich ik het toe dat het Verenigd Koninkrijk initiatief neemt om plastic rietjes, roerstaafjes en wattenstaafjes te verbieden. In de kabinetsreactie op de transitieagenda's circulaire economie zal ik nader ingaan op de wijze waarop ik met wegwerpproducten wil omgaan. Ook zal ik daarbij aandacht besteden aan het ontwerp van producten gericht op meer circulariteit en het daarmee voorkomen van zwerfafval.

¹ Independent, 18 april 2018, UK to ban sale of plastic straws and drinks stirrers that blight the country's seas and rivers, ministers say (<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/plastic-straws-ban-stirrers-gove-commonwealth-a8311301.html>)

² Independent, 18 april 2018, UK to ban sale of plastic straws and drinks stirrers that blight the country's seas and rivers, ministers say (<https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/plastic-straws-ban-stirrers-gove-commonwealth-a8311301.html>)

³ National Geographic, 9 november 2017, De strijd tegen rietjes in oceanen (<https://www.nationalgeographic.nl/milieu/2017/04/de-strijd-tegen-rietjes-oceanen>)

Vraag 3

Weet u hoeveel plastic rietjes in Nederland jaarlijks verkocht worden en hoeveel er daarvan in het milieu terecht komen? Bent u bereid dit na te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het totaal aantal in Nederland op de markt gebrachte rietjes is mij niet bekend. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 maak ik mij zorgen over het aantal plastic wegwerpproducten dat in het zwerfafval terecht komt. Ik vind het belangrijk om dit aantal te meten. Monitoring van het zwerfafval wordt jaarlijks in opdracht van Rijkswaterstaat uitgevoerd volgens het Monitoringprotocol zwerfafval. Volgens Rijkswaterstaat worden rietjes in het kader van de monitoring op het moment niet apart geteld. Wel zijn rietjes opgenomen in een bredere categorie waar ook wegwerp bestek en roerstaafjes onder vallen. Een ruwe schatting van Rijkswaterstaat is dat per jaar ongeveer 70 miljoen voorwerpen binnen deze categorie in het zwerfafval terecht komen, waarvan 10–15% rietjes.

Vraag 4

Vindt u het zorgelijk dat rietjes vaak niet in speciale afvalbakken voor plastic terechtkomen, maar in de natuur zoals op het strand en in de zee?⁴

Antwoord 4

Uiteraard geldt dat ieder rietje in zee of op het strand er één te veel is. Voor oplossingen kijk ik niet enkel naar rietjes, maar naar zwerfafval in het algemeen. In de Kamerbrief «Naar een circulaire verpakkingketen»⁵ van 10 maart 2018 ben ik hierop in gegaan. Daarin heb ik onder meer aangegeven dat ik nog dit jaar met betrokken partijen de Landelijke Aanpak Zwerfafval verder wil vormgeven en uitvoeren. Dit biedt een geschikt platform voor brede samenwerking, het ontplooiën van acties en het betrekken van de burger bij het schoon houden van de eigen omgeving. Daarnaast is het zo dat het schoon houden van de openbare ruimte de primaire verantwoordelijkheid van burgers zelf is.

Vraag 5

Wat vindt u ervan dat plastic rietjes door hun kleine omvang juist verraderlijke vervuilers zijn die worden opgegeten door zeedieren en vissen?⁶ Kent u de video van wetenschappers die een drinkrietje uit de neus van een zeeschildpad verwijderen?⁷

Antwoord 5

Plastic voorwerpen van kleine omvang vormen inderdaad een bedreiging voor dieren, bijvoorbeeld omdat ze kunnen worden opgegeten. Uiteraard geldt daarmee niet dat de aanpak van zwerfafval beperkt moet worden tot kleine producten. Ik ben bekend met het filmpje.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de strijd tegen «plastic soep» in zeeën en oceanen niet alleen vraagt om meer recycling, maar juist ook om het bestrijden van de wegwerpcultuur? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ja. Een uitgangspunt van mijn beleid is dat plastic afval niet in de zee thuishoort. Om dit te voorkomen richt ik mij op de hele keten van producten, waaronder ontwerp, productie, gebruik, hergebruik en afvalverwerking. Kortom, door in te zetten op een circulaire economie. Hierop zal verder in worden gegaan in het kader van de kabinetsreactie op de transitieagenda's.

⁴ National Geographic, 9 november 2017, De strijd tegen rietjes in oceanen (<https://www.nationalgeographic.nl/milieu/2017/04/de-strijd-tegen-rietjes-oceanen>)

⁵ Kamerstuk 28 694, nr. 135.

⁶ National Geographic, 9 november 2017, De strijd tegen rietjes in oceanen (<https://www.nationalgeographic.nl/milieu/2017/04/de-strijd-tegen-rietjes-oceanen>)

⁷ Youtube <https://youtu.be/d2J2qdOrW44>

Vraag 7

Wat vindt u ervan dat steeds meer landen verschillende plastic wegwerpproducten verbannen, zoals wegwerpbordjes, -bekers en -bestek door Frankrijk⁸, en dat Costa-Rica zelfs een volledig verbod van wegwerpplastic heeft aangekondigd per 2021?⁹ Volgt u de onderzoeken naar alternatieven in deze landen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ik vind dit een interessante ontwikkeling, die ik nadrukkelijk volg. Ik juich het toe dat ook andere landen maatregelen nemen om het aantal wegwerpproducten in het zwerfafval te verminderen.

Vraag 8

Bent u bereid om de verkoop en het aanbieden van plastic wegwerpprietjes en plastic roerstaafjes te verbieden om het ontstaan van «plastic soep» tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Plastic rietjes en roerstaafjes beschouw ik als wegwerpproducten. In het kader van de kabinetsreactie op de transitieagenda's zal ik ingaan op het beleid om het gebruik van wegwerpproducten te verminderen. Ook de Europese Commissie heeft aangegeven wetgeving te zullen voorstellen met betrekking tot plastic wegwerpproducten.¹⁰ Initiatieven die het aantal plastic wegwerpproducten in het zwerfafval kunnen reduceren omarm ik. Met de motie Van Eijs/Mulder (Kamerstuk 33 043, nr. 86) is verzocht om producentenverantwoordelijkheid zo snel mogelijk uit te breiden naar andere productgroepen en daarbij als eerste te kijken naar wegwerpproducten, meubels en textiel. Deze motie voer ik uit en ik kom hier in de kabinetsreactie verder op terug.

⁸ National Geographic, 9 november 2017, De strijd tegen rietjes in oceanen (<https://www.nationalgeographic.nl/milieu/2017/04/de-strijd-tegen-rietjes-oceanen>)

⁹ Animals Today, 16 augustus 2017, Costa Rica verbiedt alle wegwerpplastic (<https://www.animalstoday.nl/costa-rica-verbiedt-wegwerpplastic/>)

¹⁰ Europese Commissie, 16 januari 2018, A European Strategy for Plastics in a Circular Economy (<http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/plastics-strategy.pdf>)